

Vroeë ryp, wat sê die kenner

Hoewel die meeste somergrane dié seisoen binne die optimale planttyd aangeplant is, is daar gebiede in veral die sentrale dele van die Vrystaat (Bultfontein, Hertzogville en Hoopstad) en die Oos-Vrystaat (Vrede, Frankfort, Cornelia en Villiers) waar voldoende reën eers baie laat geval het.

Die laatste aanvaarbare opkomsdatums vir mielies in die oostelike dele van die Vrystaat, soos Frankfort, is ongeveer einde November vir mieliekultivars met 'n medium-groeiseisoen en tot 10 Desember vir korter groeiers. Laat aanplantings is veral blootgestel aan die risiko van vroeë ryp wat opbrengs kan beïnvloed. Mnr. Johan van den Berg, landbouweerkundige by Santam Landbou, sê van die mielies in die Oos-Vrystaat het eers teen middel of laat Desember verlede jaar opgekom. "Daar is egter voorbeelde van aanplantings wat eers teen 20 Desember 2018 opgekom het en in die 2018-'19-seisoen in die koeler gebiede van die Oos-Vrystaat steeds tot 8 t/ha gelewer het.

Hoewel rypskade 'n skielike gebeurtenis is, kan lae temperature wat nie rypskade veroorsaak nie, ook opbrengste beïnvloed. Vir mielies kan minimum temperature onder 10 °C reeds 'n beperkende uitwerking hê al is die dagtemperature nog redelik hoog. As die 2018-'19-seisoen ontleed word, het die eerste temperatuur wat in die distrik Reitz ryp kon veroorsaak, op

ongeveer 11 Mei 2019 voorgekom. Dit is ongeveer 17 dae later as die gemiddelde eerste datum van 25 April vir dié distrik in die 16 jaar sedert die 2003-'04-seisoen. In die 2015-'16-seisoen het ryp rondom einde Maart 2016 voorgekom, wat drie weke vroeër was. In die 2006-'07-seisoen het ryp al teen 15 Maart voorgekom, terwyl dit in die 2015-'16-seisoen al teen 30 Maart voorgekom het.

Volgens Van den Berg is die variasie rondom die gemiddelde eerste rypdatum baie groot. Hoewel daar dalk 'n neiging is dat ryp later begin voorkom, kan die 2018-'19-seisoen nie as die norm aanvaar word nie.

As die gemiddelde eerste rypdatum soos aangeteken vanaf 2005 rondom 25 April is, is die kans goed dat rypskade kan voorkom by mielies wat in die tweede helfte van Desember in die Oos-Vrystaat aangeplant is. Indien daar ook meer bewolkte toestande en laer dagtemperature gaan voorkom, kan dit groei verder vertraag. "Reënmodelle dui tans 'n goeie kans op reën oor die somergraangebiede in April aan, wat daartoe kan bydra dat die eerste ryp op die meer tradisionele tyd einde April kan voorkom." Van den Berg sê volgens sy ontleding van rypdatums die afgelope 16 jaar is die kans op ryp voor 1 April 10%. Die kans op ryp van 1 April tot 15 April is 30%, met 'n 30% kans van 15 April tot 30 April en 'n 30% kans dat die eerste ryp ná 1 Mei sal voorkom.

Dienssentrumlede skiet kettie

Elke alternatiewe Woensdag skiet die Dienssentrumlede kettie. Die Woensdag tussen-in bly hulle steeds aktief en speel hulle jukskei. Die Dienssentrum program het hierdie week gehandel oor Velkanker en die oorsake daarvan. Die verskillende tipes velkanker asook moesies en melanome is bespreek. Volgende week besoek Kleuterkaasteel se Graad R klas die Dienssentrum lede. Stories word vertel en elk kry 'n eedingetjie en geskenkie. Die Dienssentrum reik graag uit na verskillende groepe in die gemeenskap. Op die foto: Sylvia Meads, Magda Bierman, Koos Smit en Sharky Kühn by die kettieskiet op 26 Februarie 2020.

Herald

Afslag op uitgesoekte HP-ink
Kodes: 22, 23, 28, 57
121, 129, 135
655 & 933
(B&Vs geld)

Office National

50% AFSLAG

Leponesá Building Construction CC

WE SPECIALISE IN
Building & Renovation
Tiling, Painting, Devils Fork
Plumbing & Collings

Re kenya aluminium windows
mle le buru rethavatio labota kapa
(mshere banka ya ntlo ya hao.
Ma o bafir ho kenya aluminium
windows uridha window the kaple the
dithape, ke yalle kello o mofrela
tsana o kgone ho fereka aluminium
windows ka maseurumetse oo.
Hethwath tsarota na raka o
sonya sise e kgole ho teta
fenshara o vobata moy.
Maka a fereka aluminium windows
mo kello o kenya o yona,
o sa lebele mhe patata ho metso
dithwath ho o mabata.
For more information
contact Palesa
075 818 1323

3 Belastingvoordele waarvan jy moet weet voor 29 Februarie 2020

Goeie nuus is deesdae so skaars soos hoedertande, maar tog is daar min dinge so lekker soos 'n groot tjek van Jan Taks wanneer dit hulle beurt is om jou elke jaar (terug) te betaal. Met minder as 'n dag oor voor die 2019/2020 belastingjaar tot 'n einde kom sal jy vinnig moet spring om die drie voordele hier onder, optimaal te kan benut.

SKENKINGS

Het jy geweet dat 'n skenking aan 'n geregistreerde openbare weldaadsorganisasie (OWO) soos Solidariteit Helpende Hand jou belasbare inkomste met 'n maksimum van tot 10% kan verminder, terwyl jy terselfdetyd daarmee 'n weldaad kan verrig. Indien jy b.v R700 000 per jaar verdien sal 'n maksimum aftrekbare skenking van R70 000 toegelaat word ingevolge Art18A van die Inkomstebelastingwet.

WENK: Maak seker dat die welsynsorganisasie vir wie jy skenk as 'n OWO geregistreer is en dring aan op die Art 18A-belastingcertifikaat nadat jy jou skenking gemaak het.

Jy word verder toegelaat om elke jaar 'n maksimum van R100 000 belastingvry te skenk. Hierdie bepaling kom baie handig te pas wanneer jy bv 'n leningsrekening op jou trust het. Kom ek verduidelik: Gestel die leningsrekening op jou trust beloop R1.2 miljoen teen 'n rentekoers van 9% per jaar, dan sal die die rentekomponent R108 000 beloop. Met hierdie bepaling kan jy R100 000 van hierdie rente terug aan die trust skenk, om sodoende die belasting op die rente te verminder.

WENK: Maak seker dat jou totale skenkings (OWO en ander) vir die jaar nie

die R100 000 perk oorskry nie.

AFTREEFONDSBYDRAES

Dit sluit bydraes aan pensioenfondse, voorsorgfondse en uitree-annuiteite in. Die maksimum aftrekbare bedrag wat jy kan bydra is 27,5% van jou belasbare inkomste beperk tot R350 000 per jaar. Indien jy bv die maksimum van R350 000 bydra en jy in die hoogste belastingkerf (45%) val sal die belastingvoordeel wat jy kan terugeis 'n allemintige R157 500 wees!

BELASTINGVRYE

BELEGGINGSBYDRAES

Elke persoon kan 'n maksimum van R33 000 per jaar tot 'n belastingvrye beleggingstruktuur bydra tot 'n maksimum van R500 000. Die groot waarde hiervan is dat alle groei, inkomste en dividende uit hoofde van die belegging vrygestel is van belasting, en dat die kapitaal ook, sonder enige belasting op kapitaalwinst, onttrek kan word.

TEN SLOTTE

Bogemelde 3 wenke handel oor belastingvoordele en is nie 'n omvattende beleggingstrategie nie. Die goue reël is altyd om 'n kundige en gekwalifiseerde persoon te gebruik wanneer jy beleggings- of finansiële raad inwin.

Kontak ons by stefan@helpendehand.co.za vir verdere navrae/skenkings.

Uitgereik deur Solidariteit Helpende Hand. Stefan Pieterse, Hoof: Studiefondssentrum, Solidariteit Helpende Hand, Sel: 076 424 1400, E-pos: stefan@helpendehand.co.za